

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 1Co/36/2017
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8816205573
Dátum vydania rozhodnutia: 21. 11. 2017
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Jozef Angelovič
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2017:8816205573.1

Uznesenie

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Jozefa Angeloviča a sudcov JUDr. Mareka Kohúta a JUDr. Mareka Košča, v sporovej veci žalobcu: POHOTOVOSŤ, s.r.o., so sídlom Pribinova 25, Bratislava, IČO: 35 807 598, zastúpeného JUDr. Barborou Korenecovou, advokátkou so sídlom Sinečná 765/3, Malinovo, IČO: 42 174 902, proti žalovanému: G. C., P.. X.X.XXXX, Y. J. XX, o zaplatenie 1.195 eur s prísl., o odvolaní žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Vranov nad Topľou č.k. 5Csp/40/2016-39 zo 17.5.2017, takto

rozhodol:

Zrušuje rozsudok a vracia vec súdu prvej inštancie na ďalšie konanie.

odôvodnenie:

1. Napadnutým rozsudkom súd prvej inštancie zamietol žalobu, ktorou sa žalobca domáhal uloženia povinnosti žalovanému zaplatiť mu 1.195,- eur s prísl.. Náhradu trov konania sporovými stranám nepriznal. Vychádzal zo zistenia, že žalobca ako veriteľ a žalovaný ako dlžník uzavreli 27.10.2008 zmluvu o úvere, na základe ktorej poskytol žalobca žalovanému úver vo výške 663,88 eur, ktorý sa žalovaný zaviazal vrátiť spolu s poplatkom vo výške 531,10 eur, spolu vo výške 1.194,98 eur v 10-tich mesačných splátkach po 119,50 eur, počnúc dňom 26.12.2008. Zmluva uzavretá medzi sporovými stranami je spotrebiteľskou zmluvou v zmysle Zákona o ochrane spotrebiteľa, pričom tento výklad je v súlade s komunitárnou úpravou ochrany spotrebiteľa v zmysle Smernice Rady 93/13 EHS zo dňa 5.4.1993 o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách. Trestným rozkazom Okresného súdu Vranov nad Topľou č.k. XT/XX/XXXX-XXX z XX.X.XXXX, ktorý nadobudol právoplatnosť 17.5.2011, súd uznal žalovaného za vinného z prečinu úverového podvodu podľa § 222 ods. 1 Trestného zákona, pričom žalobca bol odkázaný s nárokom na náhradu škody na občianske súdne konanie. Žalobcovi bol predmetný trestný rozkaz doručený 6.5.2011. Žalobca získal nepochybne vedomosť o osobe škodcu a rozsahu škody najneskôr v priebehu trestného konania, v ktorom vystupoval ako poškodený s uplatneným nárokom. Po doručení trestného rozkazu 6.5.2011 mal žalobca riadne pokračovať v uplatnenom nároku na náhradu škody. Dobu, po ktorú bol žalobca nečinný rozhodne nemožno považovať za primeranú, a preto takéto konanie, alebo nečinnosť poškodeného nemožno považovať za riadne pokračovanie v konaní. Po skončení trestného konania, odkázaním poškodeného na občianskoprávne konanie pokračovalo plynutie premlčacej doby. Dvojročná subjektívna premlčacia doba podľa § 112 Občianskeho zákonníka tak v predmetnej veci začala plynúť najneskôr 7.5.2011 a uplynula 7.5.2013. Keďže žalobca podal žalobu o náhradu škody na až 25.7.2016, urobil tak až po uplynutí premlčacej lehoty. Nárok žalobcu na náhradu škody proti žalovanému súd považuje za premlčaný, a preto ho zamietol. Výrok o trovách konania odôvodnil ustanovením § 255 ods. 1 CSP a § 262 ods. 1, 2 CSP s tým, že žalovanému ako úspešnej sporovej strane žiadne preukázateľné trovy nevznikli.

2. Proti rozsudku v zákonnej lehote podal odvolanie žalobca a navrhol, aby odvolací súd rozsudok zrušil a vec vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie.

3. Odvolanie odôvodnil ustanovením § 365 ods. 1 písm. f) CSP, t.j. že súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam a ustanovením § 365 ods. 1 písm. h) CSP, t.j. že rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

4. Poukázal na to, že žalobcom predložená zmluva o úvere nie je zmluvou spotrebiteľskou podľa zákona č. 129/2010 Z.z.. Išlo o zmluvu podľa § 269 ods. 2 Obchodného zákonníka, teda o tzv. nepomenovanú zmluvu. Ide o zmluvu, v ktorej je jednoznačne vyznačený účel, na ktorý poberá úver žalovaný, a to na účel podnikania. Nemožno teda hovoriť o spotrebiteľskej zmluve. Ak dodávateľ koná v dobrej viere, že druhá strana nie je spotrebiteľ, nemôže sa táto osoba dovolávať toho, že mala postavenie spotrebiteľa. Táto okolnosť vyplýva z rozsudku Súdneho dvora Európskej únie sp.zn. C-484/01. Takáto zmluva o úvere nemusí obsahovať údaje o RPMN a ďalšie náležitosti požadované zákonom č. 129/2010 Z.z.. Skutočnosť, že zmluva má povahu formulárovej zmluvy ešte nevytvára predpoklad, že zmluvu je potrebné posudzovať ako spotrebiteľskú. Pod pojmom formulárová zmluva je potrebné rozumieť zmluvu, ktorú používa dodávateľ, alebo podnikateľ v dvoch a viacerých prípadoch a zväčša je vopred pripravená. Uvedený postup je súčasťou bežnej podnikateľskej praxe a má za účel zjednodušiť kontraktačný proces. Z rozsudku Najvyššieho súdu Spolkovej republiky Nemecko z 22.12.2004 sp.zn. VIII ZR 91/04 vyplýva, že ak spotrebiteľ predstiera, že je podnikateľom, napríklad pre to, že inak by druhá strana spotrebiteľskú zmluvu neuzatvorila, je potrebné takýto záväzok posudzovať ako obchod a nie ako spotrebiteľskú zmluvu, nakoľko treba chrániť dobrú vieru dodávateľa a dobrá viera je všeobecným princípom zmluvného práva. Uzavretiu predmetnej zmluvy predchádzalo vypísanie tzv. žiadosti o úver z 24.10.2008. V tejto žiadosti žalovaný dobrovoľne uvádzal skutočnosti týkajúce sa jeho podnikateľskej činnosti, a to identifikačné číslo, daňové identifikačné číslo, obchodné meno a miesto podnikania, v dôsledku čoho poverený zástupca žalobcu usúdil, že žalovaný koná v rámci svojej podnikateľskej činnosti.

5. Uplatnený nárok nie je premlčaný, a to z dôvodu, že Okresný súd Vranov nad Topľou trestným rozkazom sp.zn. XT/XX/XXXX z 27.4.2011 odkázal žalobcu s nárokom na náhradu škody na občianske súdne konanie. Trestný rozkaz nadobudol právoplatnosť a vykonateľnosť 17.5.2011. Uplatnený nárok nie je teda premlčaný. V zmysle § 106 ods. 2 Občianskeho zákonníka, najneskoršie sa právo na náhradu škody premlčí za 3 roky, ak ide o škodu spôsobenú úmyselne za 10 rokov odo dňa, keď došlo k udalosti, z ktorej škoda vznikla. Žalobca sa domáha zaplatenia predmetnej sumy s prísl. titulom náhrady škody, a to z toho dôvodu, že Okresný súd Vranov nad Topľou uvedeným trestným rozkazom uznal žalovaného vinným zo spáchania prečinu úverového podvodu a žalobcu odkázal na konanie vo veciach občianskoprávných.

6. Žalovaný sa k odvolaniu žalobcu nevyjadril.

7. Odvolací súd prejednal vec podľa § 378 ods. 1 CSP a nasl., a to bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 385 ods. 1 CSP a contrario) a zistil, že odvolanie žalobcu je dôvodné, pretože rozhodnutie súdu prvej inštancie bolo vydané na základe nedostatočne zisteného skutkového stavu a navyše je aj nepreskúmateľné. Nepreskúmateľnosť tohto rozhodnutia dosahuje intenzitu nesprávneho procesného postupu znemožňujúceho strane (v danom prípade žalobcovi), aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces, pričom tento nedostatok nemožno napraviť v konaní pred odvolacím súdom.

8. Z ustanovenia § 497 Obchodného zákonníka vyplýva, že zmluvou o úvere sa zaväzuje veriteľ, že na požiadanie dlžníka poskytne v jeho prospech peňažné prostriedky do určitej sumy, a dlžník sa zaväzuje poskytnuté peňažné prostriedky vrátiť a zaplatiť úroky.

9. Podľa § 52 ods. 1, 2 Občianskeho zákonníka spotrebiteľskou zmluvou je každá zmluva bez ohľadu na právnu formu, ktorú uzatvára dodávateľ so spotrebiteľom. Ustanovenia o spotrebiteľských zmluvách, ako aj všetky iné ustanovenia upravujúce vzťahy, v ktorých účastníkom je spotrebiteľ, použijú sa vždy, ak je to na prospech zmluvnej strany, ktorá je spotrebiteľom. Odlišné zmluvné dojednania, alebo dohody, ktorých obsahom, alebo účelom je obchádzanie tohto ustanovenia sú neplatné.

10. Dodávateľ je osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy koná v rámci predmetu svojej obchodnej alebo inej podnikateľskej činnosti (§ 52 ods. 3 Občianskeho zákonníka).

11. Spotrebiteľ je fyzická osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy nekoná v rámci predmetu svojej obchodnej činnosti, alebo inej podnikateľskej činnosti (§ 52 ods. 4 Občianskeho zákonníka).

12. V prejednávanej veci bolo nepochybne preukázané, že žalovaný dňa 27.10.2008 so žalobcom prostredníctvom mandatárky uzatvoril zmluvu o úvere č. 8342178 na sumu 20.000,- Sk, zvýšenú o poplatok v sume 15.000,- Sk a tento dlh sa zaviazal splácať v pravidelných 10-tich mesačných splátkach po 3.600,- Sk, počnúc 26.12.2008. Tieto finančné sumy súd prvej inštancie prepočítal v odôvodnení svojho rozhodnutia aj na euro.

13. Uvedenú zmluvu o úvere posúdil súd prvej inštancie ako zmluvu spotrebiteľskú, avšak bez bližšieho odôvodnenia a vysvetlenia, z čoho takýto záver o spotrebiteľskom charaktere vzťahu medzi sporovými stranami vyvodil. Tento záver súd prvej inštancie urobil napriek tomu, že zo zmluvy, ktorá je v písomnej forme pripojená k spisu (č.l. 12) vyplýva, že predmetné finančné prostriedky si žalovaný požičal na účely podnikania tak, ako je to zaškrtnuté vo formulári zmluvy. Súd prvej inštancie žiadne bližšie dokazovanie na objasnenie charakteru tejto zmluvy a z toho vyplývajúceho vzťahu sporových strán neurobil, vo veci rozhodol síce po nariadení pojednávania na deň 17.5.2017, avšak bez bližšieho dokazovania a bez vypočutia sporových strán. Takýto postup nemožno považovať za správny, pokiaľ súd chce urobiť záver o charaktere vzťahu medzi sporovými stranami a o charaktere zmluvy, ktorá tento právny vzťah založila. Nemožno vychádzať len z konštatovania súd prvej inštancie, že ide o spotrebiteľský vzťah medzi sporovými stranami bez bližšieho zdôvodnenia, pričom tento záver je vlastne v rozpore s dôkazom, ktorý sa v spise nachádza - predmetnou úverovou zmluvou.

14. Existujú aj pochybnosti o správnosti právneho posúdenia prejednávanej veci súdom prvej inštancie v tom zmysle, že súd považuje nároky uplatnené v tomto konaní bez ďalšieho za premlčané. V tejto súvislosti treba pripomenúť, že námietku premlčania v prejednávanej veci nevzniesla žiadna zo sporových strán (teda primárne žalovaný) a k aplikácii § 5b zákona č. 250/2007 Z.z. o ochrane spotrebiteľa by mohol súd prvej inštancie aj bez návrhu prikrčiť len vtedy, ak by bolo bezpečne preukázané, že ide o spotrebiteľský vzťah, čo v prejednávanej veci vzhľadom na vyššie uvedené náležite preukázané nebolo. Navyše treba pripomenúť, že žalobca si uplatňuje sumy, ktoré sú predmetom tohto konania titulom náhrady škody z dôvodu, že zo strany žalovaného došlo k úverovému podvodu, za ktorý bol aj právoplatne odsúdený uvedeným trestným rozkazom Okresného súdu Vranov nad Topľou. Trestná zodpovednosť žalovaného bola teda ustálená, a týmto rozhodnutím je viazaný aj súd v občianskom sporovom konaní (§ 193 CSP).

15. S uvedenými okolnosťami sa súd prvej inštancie nevyporiadal, a preto jeho rozhodnutie je v zmysle vyššie uvedeného nepreskúmateľné, čo je zároveň dôvodom na zrušenie rozhodnutia v zmysle § 389 ods. 1 písm. b) CSP a vrátenie veci na ďalšie konanie v zmysle § 391 ods. 1 CSP.

16. V ďalšom konaní bude úlohou súdu prvej inštancie vypočítať sporové strany, teda predovšetkým žalovaného a bezpečne zistiť charakter zmluvy, ktorá bola medzi sporovými stranami uzavretá a posúdiť teda aj charakter vzťahu, ktorý na základe tejto zmluvy medzi sporovými stranami vznikol. Súd prvej inštancie bude musieť sa vyporiadať s tým, že v úverovej zmluve je uvedené, že túto pôžičku (úver) bral žalovaný od žalobcu na účely podnikania. K aplikácii § 5b Zákona o ochrane spotrebiteľa bude môcť súd prvej inštancie prikrčiť len vtedy, ak bude bezpečne zistené, že charakter vzťahu medzi sporovými stranami je skutočne spotrebiteľský. Až po takto vykonanom dokazovaní a právnych úvahách bude možné vo veci zákonne rozhodnúť.

17. V novom rozhodnutí o veci rozhodne súd prvej inštancie aj o trovách tohto odvolacieho konania (§ 396 ods. 3 CSP).

18. Toto rozhodnutie prijal senát Krajského súdu v Prešove pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolaťel musí byť s výnimkou prípadov podľa § 429 ods. 2 v dovolacom konaní zastúpený advokátom.

Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh - § 428 CSP).